

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 15 0 У 003389 17 Увп
Бања Лука, 12.12.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрше као предсједника вијећа, Страхиње Ђурковића и Душка Бојовића као чланова вијећа, уз учешће Сање Орашчанин као записничара, у управном спору по тужби Републике Српске, заступана по Правобранилаштву Републике Српске (у даљем тексту: тужитељица), против рјешења број 21.05/473-73/17 од 17.3.2017. године, тужене Управе у предмету одређивања трошкова привременог заступника у поступку непотпуне експропријације, одлучујући о захтјеву тужитељице за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 003389 17 У од 04.7.2017. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 12.12.2019. године, донио је сљедећу

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је као неоснована тужба против уводно означеног акта тужене, којим је одбијена жалба тужитељице изјављена против закључка Управе Подручне јединице Г. број ... од 15.12.2016. године. Тим закључком привременом заступнику Н.К. адвокату из Б. одређени су трошкови правног заступања М.В.и др. у износу од 375,00 КМ.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да је привремени заступник поднио трошковник са датумом 03.11.2016. године за накнаду трошкова у износу од 375,00 КМ, а који се односе за заступање на рочишту дана 03.11.2016. године 150 бодова (300,00 КМ), и на име паушалне награде 25%, па да су ти трошкови правилно одређени у складу са Тарифом о наградама и накнади за рад адвоката („Сл. гласник РС“ број 68/05, у даљем тексту: Тарифа), те да је без основа позивање тужитељице на усвојени став на Панелу за уједначавање судске праксе из грађанске области у БиХ који је одржан 30.01.2014. године по којем привремени заступник из реда адвоката има право на накнаду проузрокованих трошкова само према одредбама члана 7-11 Тарифе; да је неосновано позивање тужитељице на члан 196 Породичног закона („Сл. гласник РС“ број 54/02, 41/08 и 63/14, у даљем тексту: ПЗ), а о овом питању је одлучивао и Уставни суд БиХ у предмету број АП-2886/11, па у ситуацији када је Кантонални суд Широки Бријег преиначио првостепену пресуду у погледу трошкова жалбе тужене коју је заступао привремени заступник и закључио да није прекршено право на правично суђење, ни право на имовину, када је апелантица обавезана на накнаду трошкова привременог заступника према Адвокатској тарифи. Даље наводи да тужитељица није оспоравала

постављање привременог заступника у личности Н.К., адвоката из Б., нити је то добијала жалбом против рјешења које је донесено у овој управној ствари. У погледу благовремености захтјева за накнаду трошкова суд истиче да у спису постоји трошковник заступника са датумом одржавања усмене расправе и да у спису не постоји писани траг о накнадном улагању трошковника, а та чињеница није спорна ни првостепеном управном органу, па је једини могући закључак суда да је трошковник уложен у спис истог дана када је одржана усмена расправа, а будући да је привремени заступник постављен лицима са непознатом адресом пребивалишта, то је такво заступање било нужно и оправдано, па је суд код одлучивања по тужби имао у виду одредбе члана 103 став 3 и 4 и члана 43 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, број 13/02, 87/07 и 50/10, у даљем тексту: ЗОУП).

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужитељица оспорава њену законитост због повреде закона и повреде прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Прво спорно питање које тужитељица поставља јесте да ли је трошковник постављен у складу са одредбама ЗОУП. Из списка се не може утврдити када је трошковник уложен у спис, јер то није констатовано на записнику о усменој расправи, нити на самом трошковнику, па је једино исправно рјешење било да се захтјев за накнаду трошкова одбаци као неблаговремено поднесен у смислу одредбе члана 114 ЗОУП. Нижестепени суд прихвата благовременост захтјева, наводећи да је трошковник уложен у спис дана када је одржана усмена расправа, иако о томе у спису нема података. Такође се жели наметнути Правобранилаштву пасивна улога у овом поступку, што није тачно, јер ни кориснику експропријације, ни његовом заступнику није спорно да се лицу непознатог пребивалишта поставља привремени заступник и да је првостепени орган надлежан да одреди износ трошкова које је имао привремени заступник. Друго спорно питање је да ли привремени заступник из реда адвоката има право на награду и на накнаду трошкова или само право на накнаду трошкова, а тужитељица је у тужби истакла став да привремени заступник из реда адвоката има право на накнаду трошкова према Тарифи наводећи да је такав став усвојен на Панелу за уједначавање судске праксе из грађанске области у БиХ од 30.01.2014. године, а што је у складу и са чланом 196 ПЗ, којим је прописано да старалац има право на накнаду оправданих трошкова учињених у вршењу своје дужности, да врши своју дужност по правилу без награде, те да му се може одредити награда само ако се посебно залагао и истакао у вршењу своје дужности. Нижестепени суд се погрешно позива на одлуку Уставног суда БиХ број АП-2886/11 јер том одлуком није одлучивано о питању да ли привремени заступник има право и на награду и на накнаду трошкова, већ питање ко одлучује о трошковима привременог заступника - суд који га је поставио или надлежни орган старатељства и да ли привремени заступник има право да тражи да се положи предујам из којег ће се трошкови исплатити. И треће спорно питање о којем се суд није изјаснио да ли су испуњени услови за случај да се стане на становиште да привременом заступнику припада право на награду и накнаду трошкова према Тарифи, награду треба умањити за 25% према Тарифном броју 11 Тарифе, јер је привремени заступник у односу на сва заступана лица дао јединствену паушалну изјаву из које се види да није предузимао никакве правне радње у циљу остваривања контакта са лицима које је заступао, као и да за заступање није била потребна никаква стручност, да се ради о једноставним пословима, као и чињеница да је учествовао у више расправа у исто вријеме. Паушална награда односи се на споредне радње у поступку, а за којим није одређена посебна награда према Тарифи, а којих радњи није имао привремени заступник. Сматра да су трошкови требали бити обједињени, јер се ради о пројектима гдје је велики број

учесника у поступку и уколико би се установила оваква пракса у примјени Тарифе, то би било друштвено неоправдано и недозвољено. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи на начин да се тужба уважи и оспорени акт поништи или предмет врати на поновно одлучивање.

Тужена у одговору на захтјев истиче да остаје код навода датих у образложењу оспореног акта.

Привремени заступник Н.К., заинтересовано лице у овом управном спору, у одговору на захтјев истиче да тужитељица нема правни интерес на оспоравање закључка о трошковима, па предлаже да се захтјев одбаци као недозвољен, јер све обавезе падају на терет инвеститора. Наводи да је трошковник уложио у спис на крају расправе, што није оспоравало ни Правобранилаштво, него су истицали молбу да се о трошковима одлучи посебним закључком што је у већини случајева и унесено у записник. Иако је водитељ поступка на основу члана 103 став 4 ЗОУП дужан да упозори странку на право да захтијева трошкове, али пошто је привремени заступник већ уложио трошковник у спис, за то упозорење није било потребе. Напомиње да је првостепени орган прихватио трошковник и на бази истог одредио висину трошкова, да се суд позвао на став из Панела по којем се ови трошкови могу утврдити на бази Тарифе, а да је Тарифом накнада за рад адвоката означена као награда. Нису основани наводи захтјева да је накнаду требало умањити за 25%, јер се не ради о једноставном поступку, с обзиром да је поступак експропријације један од сложенијих управних поступака. Наглашава да је неосновано оспоравање паушалне награде у складу са Тарифним бројем 12, јер је овом одредбом јасно прописано да се ова награда обрачунава за сваку посебну радњу за коју је већ призната награда, а представља накнаду за све обављене споредне радње. Предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор на захтјев на основу одредбе члана 39 ЗУС, као и цјелокупне списе овог управног спора, а и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из следећих разлога:

Из стања списка произлази да је, по приједлогу тужитељице, у поступку непотпуне експропријације у сврху изградње далековода 110 КВ Гацко-Невесиње донијето рјешење о непотпуној експропријацији и одређено да ће се о трошковима заступања привременог заступника одлучити посебним закључком. Тако су, посебним закључком, у тачки 1 диспозитива закључка, одређени трошкови заступања у износу од 375,00 КМ, у корист адвоката Н.К. из Б., који је посебним закључком у складу са чланом 43 ЗОУП постављен за привременог заступника, ради заштите права и правних интереса заступаних лица. Из записника о усменој расправи произлази да је привремени заступник у име лица као земљишнокњижних сувласника уписаних у зк. ул. број 51 и 429 к.о. Н. након што му је предочено стање у овом предмету, дао изјаву на записник да сматра да су у поступку учињене све потребне радње и проведени докази да се о захтјеву може мериторно одлучити. У спис је уложен трошковник од 03.11.2016. године, којим се тражи накнада трошкова за заступање на расправи 03.11.2016. године 150 бодова (300,00 КМ), и паушална награда од 25% или укупно 375,00 КМ. Закључком су одређени трошкови правног заступања у износу од 375,00 КМ, у складу са постављеним захтјевом. Оспореним актом је одбијена жалба, а побијаном пресудом је одбијена тужба и одржан на снази оспорени акт.

У овом случају се радило о провођењу поступка непотпуне експропријације и природа спора је налагала хитно поступање како би се поступак окончао и спријечиле штетне последице које би могле наступити, а власници експроприсаних непокретности су непознатог пребивалишта и боравишта па је орган тим лицима поставио привременог заступника у личности Н. К., адвоката из Б., ради испуњења процесних услова за провођење поступка у одсутности тих странака, те заступања њихових интереса.

Поступак непотпуне експропријације у сврху изградње далековода је покренут по приједлогу тужитељице, па је правилно обавезан да заинтересованом лицу накнади трошкове, што је у складу са чланом 32 Закона о експропријацији („Сл.гласник РС” број: 112/06, 37/07, 66/08, 110/08 и 79/15), према којем трошкове поступка експропријације сноси корисник експропријације. Из тог разлога је неоснован приговор заинтересованог лица да тужитељица нема активну легитимацију за покретање управног спора. Како је закључком који је одржан на снази оспореним актом, обавезан да плати трошкове правног заступања, тужитељица има правни интерес за подношење тужбе, а и за подношење захтјева за ванредно преиспитивање пресуде.

Неоснован је навод да привремени заступник постављен из реда адвоката, дужност заступања одсутних лица обавља без награде. Такав став је супротан одредби члана 25 став 1 Закона о адвокатури Републике Српске („Сл. гласник РС” број: 80/15), по којој адвокат има право на награду и накнаду трошкова за свој рад, у складу са Тарифом коју доноси Адвокатска комора, уз сагласност министра правде. Позивање тужиоца на члан 196 ПЗ нема основа, јер се трошкови привременог заступника из реда адвоката не одређују по том закону, па је правилан став у побијаној пресуди да постављени привремени заступник из реда адвоката за заступање одсутних лица има право на награду и накнаду трошкова према Тарифи. О овоме се изјаснио и Уставни суд БиХ у одлуци број Ап-2886/11 од 07.10.2014. године гдје је прихватио став Кантоналног суда Широки Бријег изражен у одлуци 63 0 П 002178 10 Гж од 16.7.2010. године да привремени заступник има право на нужне и оправдане трошкове заступања странке. Из наведених разлога не стоји навод захтјева да у наведеној одлуци Уставног суда БиХ није расправљено питање трошкова привременог заступника. Овај став кореспондира са ставом заузетим на Пенелу из грађанске области од 30.01.2014. године на којем су учествовали представници Суда БиХ, Врховног суда РС и Федерације БиХ и Апелационог суда Брчко Дистрикта.

Овај (Врховни) суд прихвата разлоге које је дао нижестепени суд у побијаној пресуди за одбијање приговора о благовремености поднесеног захтјева за накнаду трошкова за правно заступање. Одредбом члана 103 став 4 ЗОУП је прописано да захтјев за накнаду трошкова мора бити стављен на вријеме, тако да орган може о њему одлучити у рјешењу. У противном странка губи право на накнаду трошкова. Службено лице је дужно да на то упозори странку. Тачно је да на записнику, орган није констатовао да је предат трошковник привременог заступника за накнаду трошкова заступања, нити је на самом трошковнику констатовано када је предат у спис, али будући да на записнику нема упозорења службеног лица на обавезу привременог заступника за подношење трошковника то се има узети да је исти благовремено поднесен, тако да је неоснован приговор тужитељице да је захтјев требало одбацити као неблагоприят.

Првостепеним закључком, који закључак заједно са оспореним актом чини правно јединство, висина трошкова правног заступања је правилно одређена о чему су управни органи и нижестепени суд дали аргументоване разлоге које као правилне

прихвата и овај суд. Закључком се трошкови правног заступања одређују тако што се усваја захтјев из трошковника у цијелости, уз констатацију да је правно заступање било нужно и оправдано и да је трошковник у складу са Тарифом, чиме се наводи захтјева одбијају као неосновани.

Правилно је призната и паушална награда по Тарифном броју 12 Тарифе од 25% од износа награде одређене овом тарифом, за све споредне радње (прикупљање информација, прегледе списка, предаја поднесака суду и пошти и сличне радње), за које радње адвокату припада посебна награда према овој тарифи. Овај суд налази да је поступак експропријације сложен поступак по природи ствари па није основан приговор тужитељице да је припадајућу награду требало снизити примјеном Тарифног броја 11 став 3 Тарифе, којим је предвиђено да у једноставнијим поступцима, узимајући у обзир све околности обављеног посла и користи које има клијент, припадајућа награда из одговарајућег тарифног броја може се снизити за 25%, али не у пословима за које је већ по овој тарифи одређена награда у висини од 50%. И по ставу Европског суда за људска права, поступак експропријације, по својој природи, спада у сложене поступке.

Како не стоје ни други приговори захтјева, то, по оцјени овог (Врховног) суда побијаном пресудом није остварен ниједан разлог њене незаконитости из одредбе члана 35 став 2 ЗУС, па се отуда захтјев тужитељице, на основу одредбе члана 40 став 1 истог закона, одбија као неоснован.

Записничар
Сања Орашчанин

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић